(ו) [א] (ה) **וְלָאֳכֹל** (ו) **מְיַד** (וַעֲיַן לְעֵיל סִימָן רל״ג (ס״ק) כַּיּוֹצֵא מְשַׁעֲרִין שִׁעוּר פְּלַג הַמִּנְחָה): **ג** [ד]**בְּבִרְכַּת הַשָּׁפִיבֵנוּ**: (ז) **אֵינוֹ חוֹתֵם שׁוֹמֵר עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל, אֶלָּא כֵּיוָן שֶׁהִגִּיעַ לְוּבְצַל בְּנָפֶיךָ תַּסְתִּירֵנוּ** (ח) **אוֹמֵר** (ג) [ב] **וּפְרֹס סֻכַּת שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל יְרוּשָׁלַיִם עִירֶךָ, בָּרוּךְ אַתָּה ה׳** (ט) **הַפּוֹרֵס סֻכַּת שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְעַל יְרוּשָׁלָיִם:**

רסח דִּין הַטּוֹעֶה בִּתְפִלַּת הַשַּׁבָּת. וּבוֹ י״ג סְעִיפִים:

א (א) [א]**אוֹמֵר** ׳**וַיְכֻלּוּ**׳ **בִּתְפִלַּת עַרְבִית:** **ב** * [ב]**אִם טָעָה וְהִתְחִיל תְּפִלַּת הַחֹל,** (ב) **גּוֹמֵר אוֹתָהּ** (ו) **בָּרְכָה שֶׁנִּזְכַּר בָּהּ שֶׁטָּעָה וּמַתְחִיל** (ג) **שֶׁל שַׁבָּת, לֹא שָׁנָא נִזְכַּר בִּבְרָכַת ׳אַתָּה חוֹנֵן׳** [ג]**לֹא שָׁנָא נִזְכַּר בִּבְרָכָה אַחַת**

ד טוּר עַל פִּי הַמְּדָרָשׁ (מדרש תהלים מהדו׳ בובר פרק ו׳ א) וְשָׁכֵן אִיתָא בִּירוּשַׁלְמִי (הובא בראב״ה סי׳ לג).

א שַׁבָּת קי״ט (ע״ב). ב בְּרָכוֹת (כ״ב) [כ״א] (ע״א). ג הָרֹא״שׁ (שם פ״ג סי׳ יז) וְרַבֵּנוּ יוֹנָה שָׁם (יג. ד״ה אמר ליה).

בַּאֵר הֵיטֵב

וְהָרַמְבַּ״ם הִתִּיר לְנָמְרֵי עַיֵּן שָׁם:

ב (ו) **וְלָאֳכֹל מְיַד.** כָּתַב בְּשֶׁלְ״ה (מסי שבת פ׳ נר מצוה אות מא בהג״ה) בְּשֵׁם סֵפֶר חֲסִידִים (סי׳ רסט) דְּמִכָּל מָקוֹם צָרִיךְ לֶאֱכֹל כַּזַּיִת בַּלַּיְלָה כְּדֵי לְקַיֵּם שֶׁלֹּשׁ סְעֻדּוֹת בְּשַׁבָּת וְכֵן כָּתַב הַבַּ״ח סִימָן. תע״ב (ס״א). אֲבָל בְּתוֹסָפוֹת (פסחים צט: ד״ה עד) וְרא״ש (שם פ״י סי׳ ב) מַשְׁמַע דְּיוֹכֵל לִגְמֹר הַסְּעֻדָּה מִבְּעוֹד יוֹם וְכֵן כָּתַב הַתְּרוּמַת הַדֶּשֶׁן (סי׳ א). וּמִכָּל מָקוֹם טוֹב לְהַחְמִיר. מֻגָּן אַבְרָהָם (סוסק״א). וְהַשּׁ״ז סוֹף סִימָן רצ״א כָּתַב דְּכֵיוָן דְּתוֹסָפָת מְחֹל עַל הַקֹּדֶשׁ דְּאוֹרַיְתָא הוּא עַל כֵּן יָצָא שִׁפּוּר אֲפִלּוּ בְּמֵי קֹדֶם הַלַּיְלָה עַיֵּן שָׁם. וְעַל כָּל פָּנִים הַנּוֹהֲגִים לְהִתְפַּלֵּל עַרְבִית בְּעֶרֶב שַׁבָּת מִבְּעוֹד יוֹם, מִכָּל מָקוֹם כְּשֶׁגִּיעַ חֲצִי שָׁעָה סָמוּךְ לְזְמַן קְרִיאַת שְׁמַע אֲסוּרִים לְהַתְחִיל לֶאֱכֹל דְּלֹא נִפְקֵי בְּקְרִיאַת שְׁמַע דִּילְמָא. מֻגָּן אַבְרָהָם (סק״ב). וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן רל״ה סָעִיף קָטָן ג׳ מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ שָׁם בְּשֵׁם הַמֻּגָּן אַבְרָהָם (שם סק״ד): **ג** (ב) **וּפְרֹס.** מַשְׁמַע דְּאֵין לוֹמַר כֵּיוָן דְּאֵל שׁוֹמְרֵנוּ וְכוּ׳ וְשָׁמֵר צֵאתֵנוּ וְכוּ׳, וְכָתַב הַשּׁוּר הַטַּעַם שֶׁשַּׁבָּת אֵין צָרִיךְ שְׁמִירָה שֶׁהַשַּׁבָּת שׁוֹמֵר. וְנוֹהֲגִין לוֹמַר הַפָּסוּק ׳וְשָׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׳ וְגוֹ׳ (שפות לא סז), לוֹמַר שָׁאִם יִשְׁמְרוּ שַׁבָּת אֵין צָרִיךְ שְׁמִירָה. עַד כָּאן. וַאֲנַחְנוּ נוֹהֲגִים לוֹמַר כִּי אֵל שׁוֹמְרֵנוּ וְגוֹ׳ וְשָׁמֵר צֵאתֵנוּ וְגוֹ׳ דְּאָנוּ יוֹדְעִין שֶׁאֵין אָנוּ בְּחֶזְקַת שׁוֹמְרֵי שַׁבָּת כָּרְאוּי עַל כֵּן צְרִיכִים לְהִתְפַּלֵּל עַל הַשְּׁמִירָה אֶלָּא דְּאֵין מְסַיְּמִין. ט״ז (סק״א) עַיֵּן שָׁם:

ב (ג) **גּוֹמֵר.** דְּבְדִין הוּא דְּבָעֵי לְצַלּוֹיֵי שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה בְּשַׁבָּת אֶלָּא מִשּׁוּם טִרְחָא לְכִבּוּד שַׁבָּת לֹא אִטְרְחוּהוּ רַבָּנָן וְכֵיוָן שֶׁהִתְחִיל גּוֹמֵר. וּמִי שֶׁאֵרַע לוֹ כֵּן יִדְאַג כָּל הַשַּׁבָּת דְּהוּא [וּכְמִשְׁנַת חֲסִידִים] (מסי ערבית דשבת פ״ג אות ג) הִקְפִּיק בְּפִתְיחָה וּפוֹרֵס סֻכַּת רַחֲמִים עָלֵינוּ שָׁם. וְעַיֵּן שָׁם (שלמי תגיבה אות טז) בְּשֵׁם הָאַר״י (פרי עץ חיים, שער מגלה ומעריב פ״ג, ע״ש) דְּבָשַׁבָּת אֵין לְהִתְפַּלֵּל בְּעֵינַיִם קְגוּרוֹת וְטוֹב לְהִתְפַּלֵּל מִתּוֹךְ הַסֵּפֶר:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

וּפְלַג הַמִּנְחָה יֵשׁ אוֹמְרִים דְּהוּא שָׁעָה וּרְבִיעַ קֹדֶם הַלַּיְלָה, וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּהוּא שָׁעָה וּרְבִיעַ קֹדֶם הַשְּׁקִיעָה. וְעַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן רס״ג סָעִיף ד׳ וּבְמֶה שֶׁכָּתַבְנוּ שָׁם בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס״ק יט): **(ה) וְלָאֳכֹל.** הַשַּׁעַם דִּכְיוָן דְּקִבֵּל עָלָיו שַׁבָּת וְהוֹסִיף מֵחֹל עַל הַקֹּדֶשׁ נָחְשַׁב כְּשַׁבָּת לְעִנְיָן זֶה דְּיָכוֹל לִגְמֹר סְעוּדָתוֹ מִבְּעוֹד יוֹם. (ו) וְיֵשׁ חוֹלְקִין וְסוֹבְרִין שֶׁיְּהֵא לְמִשְׁךְ סְעוּדָתוֹ עַד הַלַּיְלָה וְיֹאכַל כַּזַּיִת בַּלַּיְלָה, (ח) וְטַעֲמָם דִּכְיוָן דְּהַשָּׁלֹשׁ סְעוּדוֹת יָלְפִינַן מִמָּה דְּכְתִיב (שמות טז כה) ׳אֹכְלֵהוּ הַיּוֹם כִּי שַׁבָּת הַיּוֹם לַה״ וְגוֹ׳ בָּעִינַן שֶׁיְּקַיֵּם אוֹתָם בְּיוֹם שַׁבָּת עַצְמוֹ, (ט) וּלְכָתְחִלָּה נָכוֹן לָחֹשׁ לְדִבְרֵיהֶם: **(ו) מְיַד.** וְאִם לְאַחַר שֶׁהִתְפַּלֵּל מַעֲרִיב אֵין עַד הַלַּיְלָה חֲצִי שָׁעָה שֶׁלֹּא לְהַתְחִיל לֶאֱכֹל אֶלָּא יַמְתִּין עַד הֶעָרֶב וְיִחָזֵר וְיִקְרָא קְרִיאַת שְׁמַע בִּלֹּא הַבְּרָכוֹת וְאַחַר כָּךְ יֹאכַל, הוֹאִיל וּלְהַרְבֵּה פּוֹסְקִים לֹא יָצָא יְדֵי חוֹבַת קְרִיאַת שְׁמַע קֹדֶם הַלַּיְלָה. (יפ) [א]מִיהוּ הַנּוֹהֵג לְהַקֵּל בָּזֶה אֵין לְמַחוֹת בְּיָדוֹ דְּיֵשׁ לוֹ עַל מִי לִסְמֹךְ, וְכָל זֶה לְעִנְיַן הַתֵּר אֲכִילָה, אֲבָל לְעִנְיַן קְרִיאַת שְׁמַע גּוּפָא דְּהוּא דְּאוֹרַיְתָא אֵין לִסְמֹךְ, וְיִזָּהֵר לִקְרוֹתָהּ בַּלַּיְלָה לְצֵאת יְדֵי חוֹבַת קְרִיאַת שְׁמַע:

ג (ז) **אֵינוֹ חוֹתֵם.** דִּבְשַׁבָּת אֵין צְרִיכִין שְׁמִירָה כִּי הַשַּׁבָּת בְּעַצְמוֹ הוּא הַשּׁוֹמֵר אוֹתָנוּ: (ח) **אוֹמֵר וּפְרֹס.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּגַם כִּי אֵל שׁוֹמְרֵנוּ וְכוּ׳ לֹא יֹאמַר, דְּלֹא כְּמִנְהָגֵנוּ. [ב]וְהָאַחֲרוֹנִים יִשְׁבוּ הַמִּנְהָג: (ט) **הַפּוֹרֵס סֻכַּת וְכוּ׳.** וְאִם שָׁכַח וְאָמַר שׁוֹמֵר עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל תַּחַת הַפּוֹרֵס סֻכַּת שָׁלוֹם, אִם נִזְכַּר תּוֹךְ כְּדֵי דִּבּוּר יֹאמַר מִיָּד אַחַר תֵּבַת לָעַד, הַפּוֹרֵס וְכוּ׳. וְאִם שָׁהָה כְּדֵי דִּבּוּר [הוּא כְּדֵי שֶׁיֹּאמַר שָׁלוֹם עָלֶיךָ רַבִּי וּמוֹרִי] מַצַּת שֶׁפִּיֵּס תֵּבַת לָעַד, אֵין צָרִיךְ לְאָמְרוֹ וְלֹא יַחֲזֹר עוֹד הַפַּעַם. [ג]הַמִּנְהָג לוֹמַר אַחַר סִיּוּם הַבְּרָכָה ׳וְשָׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׳ וְגוֹ׳ (שם לא טז״ז), וּבַמּוֹעֲדִים ׳וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה׳ וְגוֹ׳ (ויקרא כג מד), בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה ׳תִּקְעוּ׳ (תהלים פא ד״ה), וּבְיוֹם הַכִּפּוּרִים ׳כִּי בַיּוֹם הַזֶּה׳ וְגוֹ׳ (ויקרא טז ל) [פְּרִי מְגַדִּים (משז״ ס״ק א)]:

א (א) **אוֹמֵר וַיְכֻלּוּ.** דְּאָמַר רַב הַמְנוּנָא (קיט:) כָּל הַמִּתְפַּלֵּל וְאוֹמֵר וַיְכֻלּוּ כְּאִלּוּ נַעֲשָׂה שֻׁתָּף לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית, אַל תִּקְרֵי וַיְכֻלּוּ אֶלָּא וַיְכַלּוּ, פֵּרוּשׁ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וְהוּא. וּמִכָּל מָקוֹם בְּדִיעֲבַד אִם לֹא אָמְרוֹ אֵין מַחֲזִירִין אוֹתוֹ, וְכָל שֶׁכֵּן לְדִידָן דְּאוֹמְרִים בְּקִדּוּשׁ וַיְכֻלּוּ [פְּרִי מְגַדִּים (משז״ ס״ק א)]. בְּנֹסַח אַתָּה קִדַּשְׁתָּ צָרִיךְ לְהַפְסִיק מְעַט בֵּין לִשְׁמָךְ וְתַכְלִית כְּדֵי שֶׁלֹּא יִהְיֶה כִּחוֹזֵר לְמַעְלָה חַס וְשָׁלוֹם. וְכֵן בָּרְכוּ יַפְסִיק בֵּין אֱלֹהִים וּבֵין אֶת [אֲלֵיהֶ] רַבָּה (סק״א). הַמְנַהֵג לוֹמַר בְּלֵיל שַׁבָּת וְיָנוּחוּ בָהּ, וּבְיוֹם וְיָנוּחוּ בוֹ, וּבְמִנְחָה וְיָנוּחוּ בָם [שִׁירֵי כְנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגה״ט סק״ב), עַיֵּן שָׁם הַטַּעַם]: **ב** (ב) **גּוֹמֵר וְכוּ׳.** הַטַּעַם הוּא דְּבְדִין הוּא דְּבָעֵי לְצַלּוֹיֵי שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה בְּרָכוֹת בְּשַׁבָּת כְּמוֹ בְּחֹל וּלְהַזְכִּיר קְדֻשַּׁת הַיּוֹם בַּעֲבוֹדָה כְּמוֹ בְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ וְחֹלוֹ שֶׁל מוֹעֵד, וְרַק מִשּׁוּם כְּבוֹד שַׁבָּת לֹא אִטְרְחוּהוּ רַבָּנָן וְתִקְנוּ בְּרָכָה אַחַת אֶמְצָעִית לְשַׁבָּת, וְלָכֵן בְּדִיעֲבַד שֶׁהִתְחִיל הַבְּרָכָה גּוֹמְרָהּ שֶׁהֵיא רְאוּיָה לוֹ מִן הַדִּין, וְאַחַר כָּךְ מַתְחִיל הַבְּרָכָה הַמְיֻחֶדֶת לְשַׁבָּת: (ג) **שֶׁל שַׁבָּת.** וְהוּא הַדִּין בְּכָל זֶה לְעִנְיַן יוֹם טוֹב:

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

ב [א] **וְלָאֳכֹל מְיַד.** עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב. וּמַה שֶּׁכָּתַב וְעַל כָּל פָּנִים הַנּוֹהֲגִים כו׳ עַיֵּן בְּיֵד אֶפְרַיִם וְתִמְצָא פָּרוּשׁ אֲמִתִּי בְּדִבְרֵי הַמֻּגָּן אַבְרָהָם בָּזֶה: **ג** [ב] **וּפְרֹס.** עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב. וּכְסִדּוּר מְהֲרַ״י אֶמְתִּיזִן (עמודי שמים, וכשו״ת שאילת יעב״ץ ח״ב סי׳ קכ) כָּתַב שֶׁלֹּא לוֹמַר ׳יְהוּא רַחוּם׳ בְּשַׁבָּת וְיוֹם טוֹב בְּפִסְקֵי דְּזִמְרָה וּבְקְדֻשַּׁת וּבָא לְצִיּוֹן עַיֵּן שָׁם שֶׁהַאֲרִיךְ. וּמַחֲזִיק בְּרָכָה (סק״ג) כָּתַב שֶׁבְּעִיר הַקֹּדֶשׁ יְרוּשָׁלַיִם יֵשׁ שֶׁהָלְכָה קְדֵישָׁא הַמְּתַנַּגְּדִים עַל פִּי מִנְהָג רַבֵּנוּ הָאֲרִ״י ז״ל בְּקְדֻשָּׁה וְגַם הֵם נָהֲגוּ לֵאָמְרוֹ וְכֵן בְּחִבּוּרוֹ וּבְכָל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וּמְלֻכוּת מִצְרַיִם וְאִישְׁלְיָא וּבְכָל הַמְּקוֹמוֹת אוֹמְרִים אוֹתוֹ, וְהַשּׁוּר וּשְׁאָר פּוֹסְקִים לֹא כָּתְבוּ רַק שֶׁלֹּא לֵאָמְרוֹ בְּעַרְבִית דְּלֵיל שַׁבָּת אֲבָל בְּפִסְקֵי דְּזִמְרָה וְסֵדֶר קְדֻשָּׁה יֵשׁ לוֹמַר שֶׁהוּא דְּרָךְ שִׁבְחָה, וְהַמֻּגָּן אַבְרָהָם (ריש ס״ק רפא) לֹא כָּתַב רַק דְּיֵשׁ מְקוֹמוֹת דְּאֵין אוֹמְרִים אוֹתוֹ עַיֵּן שָׁם, וְעַיֵּן בְּתְשׁוּבַת הֲרַשְׁבָּ״א (ח״א) סִימָן ת״ע. וְהַמְּחַזִּיק בְּרָכָה שָׁם כָּתַב עוֹד תְּמִיָּה שֶׁהֲרֵי לְפָנֵי פָּרָשַׁת תָּמִיד כָּל הָעוֹלָם אוֹמְרִים יְהִי רָצוֹן שֶׁתִּתְחַמֵּל לָנוּ כו׳ וְהָא דַּאֲדֵי תְּפִלָּה וְתַחֲנָה הוּא וְלֹא שַׁת לִבּוֹ לְזֹאת לְבַשְּׁלוֹ כו׳ עַיֵּן שָׁם. וְלַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי שְׁזֶה הָיְתָה רְצוֹן אֵין לֵאָמְרוֹ בְּשַׁבָּתוֹת יָמִים טוֹבִים וְכַמְדֻמֶּה שֶׁכֵּן נוֹהֲגִים, וְעַיֵּן בַּהֲלָכוֹת קְטַנּוֹת חֵלֶק ב׳ סִימָן קע״ב. וְכָתַב בְּשֻׁלְחָנִי צְבוּר (שלמי תגיבה הל׳ שבת סי׳ ב אות יג) בְּשֵׁם מְהַרַ״י סְרוּק בְּשֵׁם מוֹרֵנוּ הָרַב חַיִּים וִיטָאל דְּשָׁאוֹמֵר וּפְרֹס. כו׳ צָרִיךְ לְקוּם לְקַבֵּל תּוֹסָפָת נְשָׁמָה יְתֵרָה מִבְּחִינַת הַלַּיְלָה. וְעַיֵּן שָׁם בְּשֻׁלְחָנִי צְבוּר (אות יד) שֶׁיֵּשׁ לוֹמַר וּפְרֹס סֻכַּת שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל יְרוּשָׁלַיִם כו׳ וּכְסִדּוּרִים נִגְרְרוּ אַחַר הָאֲבוּדְרָהָם (הל׳ מעריב של שבת), וְהַלְבוּשׁ שֶׁלֹּא הִזְכִּירוּ יְרוּשָׁלַיִם בְּפִתְיחָה, אַךְ הַשּׁוּר וְהַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ כְּתָבוּהוּ. וְעַיֵּן בְּשִׁירֵי כְנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (סק״ב) בְּשֵׁם הָרַדְבַּ״ז בְּסֵפֶר מֻגָּן דָּוִד (סוף אות הכ״ח) שֶׁאֵין לוֹמַר וּפְרֹס סֻכַּת רַחֲמִים וְשָׁלוֹם וְשָׁלֵא לְהַחֲתִם הַפּוֹרֵס סֻכַּת רַחֲמִים וְשָׁלוֹם רַק סֻכַּת שָׁלוֹם לְבַד וְכֵן הוּא בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ, וְכָתַב בְּשֻׁלְמֵי צְבוּר (וְשָׁכֵן הוּא בְּאֲבוּדְרָהָם) (שם) וּלְבוּשׁ, (ובמח״ב) וְכֵן הוּא בְּסִדּוּר מִפְּנֵי הַסִּדּוּר שֶׁהַנּוֹהֲגִים לֵאָמְרוֹ יֵשׁ לָהֶם עַל מָה שֶׁיִּסְמֹכוּ:

(ו) מֻגָּן אַבְרָהָם (סוסק״א) לְדִינָא וְהַשּׁ״ז לְקַמָּן בְּסוֹף סִימָן רצ״א: **(ז) סֵפֶר חֲסִידִים** (סי׳ רסט), וּכ״ח לְקַמָּן בְּסִימָן תע״ב (ס״א) בְּשֵׁם מַהֲרַ״ל מִפְּרַאג (גבורות ה׳ פ׳ מח): **(ח) אֲלִיָּה רַבָּה** (סק״ג): **(ט) וְתוֹסָפָת שַׁבָּת** (סק״ג): **(י) מֻגָּן אַבְרָהָם** (שם) **וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים:** **(יא) מֻגָּן אַבְרָהָם** (סק״ב): **(יפ) עַיֵּן בְּדֶרֶךְ הַחַיִּים** (דין ערבית של שבת ס״ג) **שֶׁכָּתַב דְּיֵשׁ לִסְמֹךְ עַל הַשּׁ״ז בְּסִימָן** (רל״ד) [רל״ה] (ס״ק ב׳-ג׳) עַיֵּן שָׁם. אָכֵן לְפִי מַה שֶּׁכָּתַב הַיַּד אֶפְרַיִם

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הֶרֶב: **א]** וּבשו״ע הרב (ס״ד) כתב: אסור לו להתחיל לאכול כחצי שעה סמוך לצאת הכוכבים (אלא א״כ הוא שעת הדחק) (שיכבו הנרות עד הלילה). עוד כתב (שם ובקו״א סק״א), שאיסור זה הוא רק למתפלל בימות החול ערבית בזמנה ובערב שבת מתפלל מבעוד יום, אבל ההמון שמתפללים מבעוד יום כל השבוע ואין חוזרים וקוראים בלילה ב׳ פרשיות מותרים, ואפילו המחמירים לקרות ב׳ פרשיות על מטתם אוכלים מבעוד יום כמ״ש המג״א (סי׳ רלה), והותיקין הנוהגים לקרות בצאת הכוכבים כל השבוע צריכים ליזהר ג״כ בערב שבת. **ב]** וכ״כ בשו״ע הרב (ס״ה), אבל בסידור כתב מיד אחר והושיענו וכו׳ ופרוס עלינו סוכת שלומך בא״י הפורס וכו׳, ולא יאמר מ׳והגן בעדנו׳ והלאה. **ג]** ובשו״ע הרב (ס״ו) כתב שהנוהגין לומר ושמרו יש להם על מה שיסמכו. ובסידורו כתב שהנוהגין שלא לומר בחול ׳ברוך ה׳ לעולם אמן ואמן׳ גם בשבת לא יפסיקו ב׳ושמרו׳ [ועיין שער הכולל (פי״ז אות כד) שדעת הרב שלא לאמרם, ואעפ״כ לא השמיטם מן הסידור מפני שהנוהגים לאמרם יש להם על מה שיסמוכו].

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת שַׁבָּת סִימָן רסח

מִשְׁאָר הַבְּרָכוֹת, בֵּין בְּעַרְבִית בֵּין בְּשַׁחֲרִית מוֹסֵף וּמִנְחָה. (ד) [ד]וְיֵשׁ אוֹמְרִים (כ) דְּבְמוֹסֵף (ה) פּוֹסֵק אֲפִלּוּ בְּאֶמְצַע בְּרָכָה: ג [ה]אִם הָיָה סָבוּר שֶׁהוּא חל וְהִתְחִיל אַדַּעְתָּא דְּחל וּמִיָּד (ו) כְּשֶׁאָמַר תִּבַּת 'אַתָּה' נִזְכַּר קֹדֶם שֶׁאָמַר 'חוֹנֵן', הֲוָה לֵיהּ הִתְחִיל בְּשֶׁל (ז) * וְשָׁלֹא בְּכַוָּנָה הִתְחִיל תִּבַּת 'אַתָּה', אֲפִלּוּ אִם הוּא בִּתְפִלַּת שַׁחֲרִית שֶׁאֵינָהּ פּוֹתַחַת בְּ'אַתָּה' אֵינוֹ גּוֹמֵר בִּרְכַּת 'אַתָּה חוֹנֵן' (ח) דְּחָשְׁבִינַן לֵיהּ כְּטָעָה בִּתְפִלַּת שַׁבָּת בֵּין זוֹ לָזוֹ. הַגָּהּ: דַּהֲרֵי יָכוֹל לוֹמַר 'אַתָּה קִדַּשְׁתָּ' אוֹ (ז) 'אַתָּה אֶחָד' (תרומת הדשן סימן י"ד): ד [ו]מִי שֶׁהִתְפַּלֵּל תְּפִלָּה (ט) שֶׁל חל בְּשַׁבָּת וְלֹא הִזְכִּיר שֶׁל שַׁבָּת, (ה) (י) לֹא יָצָא. [ז]וְאִם הִזְכִּיר שֶׁל שַׁבָּת בְּתוֹךְ שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא קָבַע בְּרָכָה לְשַׁבָּת, (ו) יָצָא. הַגָּהּ: בְּמוֹסֵף אֲפִלּוּ לֹא אָמַר (יא) רַק 'וְנַעֲשֶׂה לְפָנֶיךָ אֶת חוֹבוֹתֵינוּ בִּתְמִידֵי יוֹם וּבְקָרְבַּן מוּסָף', יָצָא. (בית יוסף ד"ה ומ"ש בן) בשם הרא"ש ברכות פרק מי שמתו (סי' י"ח): ה [ח]טָעָה וְהִתְפַּלֵּל שֶׁל חל בְּשַׁבָּת וְלֹא הִזְכִּיר שֶׁל שַׁבָּת, אִם עָקַר רַגְלָיו חוֹזֵר לָרֹאשׁ, וְאִם (יב) לֹא עָקַר (ו) רַגְלָיו אַף עַל פִּי שֶׁסִּיֵּם תְּפִלָּתוֹ אֵינוֹ חוֹזֵר אֶלָּא (יג) לְשֶׁל שַׁבָּת.

ד רַבֵּנוּ יוֹנָה (שם) וְהָרַמְבַּ"ם בְּפֶרֶק י' מֵהִלְכוֹת תְּפִלָּה (ה"ז) (וסמ"ק) [וּסְמַ"ג] (עשין) בְּסִימָן י"ט. ה תְּרוּמַת הַדֶּשֶׁן סִימָן י"ד. ו רַמְבַּ"ם בְּפֶרֶק י' מֵהִלְכוֹת תְּפִלָּה (שם) וּסְמַ"ג (שם) סִימָן י"ט מַהֲרִ"וּ דְּרִבִּי אוֹשַׁעְיָא שַׁבָּת כ"ד (ע"א). ז בֵּית יוֹסֵף (ד"ה ומכאן). ח סְמַ"ק סִימָן י"א וְהַגָּהוֹת מֵיְמוֹנִי (דפוס קושטא) בְּפֶרֶק י' מֵהִלְכוֹת תְּפִלָּה (ה"א).

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

ג [ג] חל. עַיֵּן בְּאֵר הַיטֵב. וְעַיֵּן בְּשו"ת חִנּוּךְ בֵּית יְהוּדָה סִימָן ד' תְּשׁוּבָה מֵהַגְּאוֹן בַּעַל שלמ"ה שכח וְלֹא הִתְפַּלֵּל עַרְבִית שֶׁל שַׁבָּת יִתְפַּלֵּל שְׁתַּיִם וְאוֹמֵר בְּשֶׁנִּיהֶם יִשְׁמַח מֹשֶׁה כִּי נָסַח אַתָּה קִדַּשְׁתָּ לֹא שַׁיָּךְ כָּל זֶה בְּשַׁחֲרִית כו' עַיֵּן שָׁם. וְכָתַב מַחֲזִיק בְּרָכָה (סק"ג), מִי שֶׁאָמַר תִּבַּת אַתָּה חוֹנֵן וְלֹא גָּמַר הַבְּרָכָה רַק תֹּכַף אָמַר בְּרָכָה אֶמְצָעִית שֶׁל שַׁבָּת, וְכִשֶּׁגָּמַר בְּרָכַת שַׁבָּת נִזְכַּר שֶׁהַדִּין הוּא שֶׁכְּשֶׁאָמַר אַתָּה חוֹנֵן יִגְמֹר הַבְּרָכָה, אֵין צָרִיךְ לַחֲזֹר וּלְומַר בְּרָכַת אַתָּה חוֹנֵן רַק יֹאמַר רְצֵה בְּדִבּוּרוֹ. וְעַיֵּן בְּהֵלְכוֹת קְטַנּוֹת חֵלֶק ב' סִימָן צ"א בְּאֶחָד שֶׁנִּמְשַׁךְ בְּתִפִלַּת שַׁבָּת יִתְחַיֵּל אַתָּה חוֹנֵן וְנִמְשַׁךְ עַד בְּרָכַת הַשָּׁנִים וְנִזְכַּר שֶׁהָיָה שַׁבָּת וְנָתַן דַּעְתּוֹ שֶׁיְּהֵא יָמוֹת הַחַמָּה וְשַׁאל [נִשְׁמִים], וּפָסַק שֶׁיַּחֲזֹר עַד שֶׁיֹּאמַר בְּרָכַת הַשָּׁנִים כְּתִקּוּנָהּ וְאַחַר כָּךְ הוֹלֵךְ לְשֶׁל שַׁבָּת, עַד כָּאן דְּבָרָיו. וְכָתַב בְּמַחֲזִיק בְּרָכָה (שם) דְּבָזֶה שְׁכִבְר אָמַר שֶׁל שַׁבָּת מוֹדֶה הָרַב שֶׁאֵין צָרִיךְ

בַּאֵר הַיטֵב

סִימָן רַע לוֹ וִיפַשְׁפֵּשׁ בְּמַעֲשָׂיו וִירַהֲרֵר בִּתְשׁוּבָה. שלה"ק (מס' שבת פ' נר מצוה אות לד): (כ) דְּבְמוֹסֵף. שֶׁהֲרֵי אֵין תְּפִלַּת שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה בְּחל בְּמָקוֹם מוּסָף, עַל כֵּן לַיכָּא לְמֵימַר דְּמִכְּעֵי לֵיהּ לְצַלּוּיֵי שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה. ג (ג) חל. וְדַוְקָא בְּשַׁחֲרִית, אֲבָל דְּעַרְבִית וּמִנְחָה דְּגַם תְּפִלַּת שַׁבָּת מַתְחִיל בְּאַתָּה, גּוֹמֵר בְּשֶׁל שַׁבָּת. מִגֵּן אַבְרָהָם (סק"ג) עַיֵּן שָׁם. צָרִיךְ לוֹמַר לְעַבְדְּךָ בֶּאֱמֶת, שַׁבָּת קָדְשֶׁךָ, אוֹהֲבֵי שִׁקְדֶּךָ, סֵפֶר חֲסִידִים סִימָן תתפ"ב. וּכְשֶׁיִּרְצֶה כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגה"ט סק"ב) כָּתַב מִנְהָג לוֹמַר בְּלֵיל שַׁבָּת וְיָנוּחוּ בָהּ, וּבְיוֹם יָנוּחוּ בוֹ, וּבְמִנְחָה יָנוּחוּ בָם: (ד) אַתָּה אֶחָד. וּמִכָּל מָקוֹם אֵינוֹ גּוֹמֵר לֹא אַתָּה קִדַּשְׁתָּ וְלֹא אַתָּה אֶחָד אֶלָּא יֹאמַר יִשְׁמַח מֹשֶׁה, וְשַׁפִּיר קָאָמַר אַתָּה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יִשְׂמַח מֹשֶׁה בְּמַתָּנַת [חֶלְקוֹ] [חֶלְקֶךָ]. לֶחֶם חֲמוּדוֹת (דברי חמודות, ברכות פ"ג) אות מ"ר: ד (ה) לֹא יָצָא. וְהוּא הַדִּין בְּיוֹם טוֹב וְהוּא הַדִּין בְּיוֹם טוֹב שֵׁנִי. (תה"ד) [תְּמִים דֵּעִים] (סי' קכ אות ו): (ו) יָצָא. בְּכֹל בּוֹ נִסְתַּפֵּק אִם סָפַק לוֹ אִם הִזְכִּיר שֶׁל שַׁבָּת אִם צָרִיךְ לַחֲזֹר. ה (ז) רַגְלָיו. דְּהַיְנוּ שֶׁרָגִיל לוֹמַר אַחַר תְּפִלָּתוֹ תַּחֲנוּנִים עַיֵּן סִימָן ק"ז סָעִיף ה' וְסִימָן תכ"ב סוֹף סָעִיף א':

בֵּאוּר הֲלָכָה

משום דְּתַבַּת אַתָּה שַׁיָּךְ גַּם כֵּן לְשַׁבָּת וְכַדְמוכַח בְּסָעִיף (ב') [ג']:

ג * **וְשָׁלֹא בְּכַוָּנָה וכו'.** עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק"ז) **שֶׁכָּתַבְנוּ שֶׁנִּכְשָׁל בִּלְשׁוֹנוֹ** וְהוּא מִתְּרוּמַת הַדֶּשֶׁן (סי' יד) עַיֵּן שָׁם. **וּמַה שֶּׁכָּתַבְנוּ אֲבָל אִם אָמַר וכו'** כֵּן כָּתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים וְכֵן מוּכָח בִּתְרוּמַת הַדֶּשֶׁן (שם) שָׁזֶּה לְשׁוֹנוֹ, אֲבָל אִי לֹא בְּכַוָּנָה הִתְחִיל תִּבַּת אַתָּה דְּיָדַע הָיָה שַׁשַּׁבָּת הוּא וְלִשָּׁנֵיהּ דְּאִתְקֵיל לֵיהּ לְפִי הָרֶגֶל, כְּהַאי גַּוְנָא לֹא מִקְרֵי כַּוָּנָה לְדָבָר טָעוּת, וְאִם כֵּן אֲפִלּוּ בְּיִשְׁמַח מֹשֶׁה שֶׁאֵינָהּ פּוֹתַחַת בְּאַתָּה מִכָּל מָקוֹם חָשְׁבִינַן לֵיהּ כְּטָעָה בִּתְפִלָּה שֶׁל שַׁבָּת בֵּין זוֹ לָזוֹ, דְּתִבַּת אַתָּה נַמִּי הַתְחָלָה דִּתְפִלַּת שַׁבָּת הִיא, דְּאַף עַל גַּב דְּהָרֶגֶל שֶׁל חל גּוֹרֵם הַשָּׁוְאוֹת מִכָּל מָקוֹם לֹא מִקְרֵי בְּשִׁבִּיל כָּךְ הַתְחָלָה דִּתְפִלַּת חל כֵּיוָן דְּיָדַע דְּשַׁבָּת הִיא. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. **אֲבָל קָשֶׁה כֵּיוָן שֶׁנִּכְשַׁל בִּלְשׁוֹנוֹ אֲפִלּוּ אִם אָמַר אַתָּה חוֹנֵן מֵאֵי הֲוִי וְכִי זֶה קָרֵי הַתְחִיל בִּתְפִלַּת חל,** וְעַיֵּן שָׁכְּתוּבוֹת כ' עַמּוּד א' בְּגֶמָרָא מַהוּ דְּתֵימָא דְּאִתְקֵילָא לֵיהּ עַיֵּן שָׁם, מִשְׁמַע דְּכִשֶּׁנִּכְשַׁל בִּלְשׁוֹנוֹ לֹא נֶחְשַׁב לְדָבוּר כְּלָל. וְאָפְשָׁר מְשׁוּם דְּשָׁם בְּעֵינָן פֶּה וְלִבּוֹ שָׁוִין. גַּם יֵשׁ לְחַלֵּק דְּשָׁם הָלְא לֹא רָצָה לוֹמַר כְּלָל שֶׁאִי אֶפְשָׁר אֶלָּא שֶׁאָכַל רַק שֶׁנִּכְשַׁל בִּלְשׁוֹנוֹ וְאָמַר שֶׁאִי אֶפְשָׁר לוֹ לֶאֱכל כְּלָל, מַה שֶּׁאֵין כֵּן הָכָא שֶׁבְּדַעְתּוֹ הָיָה לוֹמַר אַתָּה חוֹנֵן מַחֲמַת הֶרְגֵּל לְשׁוֹנוֹ רַק שֶׁזֶּה גּוּפָא הָיָה בְּלֹא דַּעַת שְׁלֵמָה וְלֹא נִתְכַּוֵּן בָּזֶה לְשֵׁם תְּפִלַּת חל, לְכָךְ הָכָא עָדִיף. וּמִכָּל מָקוֹם קָשֶׁה דְּהָלְא הַתְרוּמַת הַדֶּשֶׁן הֵבִיא רְאָיָה לְדִינָא מִדַּ"ל וְזֶה לְשׁוֹנוֹ וּכְעֵין זֶה אֵיתָא בְּמָרְדְּכַי פֶּרֶק קַמָּא דִּבְרָכוֹת (סי' לב) דְּהֵיכָא דְּיָדַע דְּיוֹם טוֹב הוּא וְנִתְקַל בִּלְשׁוֹנוֹ וְהִתְחִם בְּשֶׁל שַׁבָּת, אֵין צָרִיךְ לַחֲזֹר לְרֹאשׁ הַבְּרָכָה אֶלָּא חוֹזֵר בְּתוֹךְ כְּדֵי דִּבּוּר וְחוֹתֵם בְּשֶׁל יוֹם טוֹב וְהוּבָא זֶה לְקַמָּן בְּסִימָן תפ"ז (ס"א) עַיֵּן שָׁם, אַלְמָא דְּהָאי גַּוְנָא לָאו טָעוּת מִקְרֵי. עַד כָּאן לְשׁוֹן הַתְרוּמַת הַדֶּשֶׁן. וְשָׁם תֵּבוֹת מְקֻדָּשׁ הַשַּׁבָּת אֵינָם שַׁיְכִים כְּלָל לְיוֹם טוֹב כְּמוֹ תֵּבַת אַתָּה שֶׁשַּׁיָּךְ לְקַדֵּשְׁתָּ, וַאֲפִלּוּ הָכִי בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה ושלא): **(ח) דְּחָשְׁבִינַן לֵיהּ וכו'.** לְפִי דִּבְתֵבַת אַתָּה אֵינוֹ מִינְכַּר שֶׁהוּא לְשֵׁם אַתָּה חוֹנֵן דַּהֲרֵי יָכוֹל לוֹמַר אַתָּה קִדַּשְׁתָּ וְאַתָּה אֶחָד, וְזֶהוּ כַּוָּנַת הָרַמ"א שֶׁפִּים דַּהֲרֵי יָכוֹל לוֹמַר וכו', וְעַל כֵּן דִּינוֹ כְּמוֹ שֶׁאִם הָיָה מַתְחִיל עַתָּה בִּזְמַן תְּפִלַּת שַׁחֲרִית אַתָּה קִדַּשְׁתָּ אוֹ אַתָּה אֶחָד וְנִזְכַּר בְּאֶמְצַע הַבְּרָכָה דְּפוֹסֵק וּמַתְחִיל תֹּכַף יִשְׁמַח מֹשֶׁה, וְהָכִי נָמֵי כְּשֶׁאוֹמַר אַתָּה הָרֵי כְּאוֹמֵר אַתָּה קִדַּשְׁתָּ וּפוֹסֵק וּמַתְחִיל יִשְׁמַח מֹשֶׁה, וְלֹא הָרֵי כְּאוֹמֵר אַתָּה חוֹנֵן לְגָמֵר הַבְּרָכָה: **ד (ט) שֶׁל חל בְּשַׁבָּת.** וְאִם סָפַק לוֹ אִם הִתְפַּלֵּל שֶׁל חל אוֹ שֶׁל שַׁבָּת [ב]גַּם כֵּן צָרִיךְ לַחֲזֹר, דְּמִסְתָּמָא הִתְפַּלֵּל שֶׁל חל כְּמוֹ שֶׁהוּא רָגִיל [אֲלִיָּה רַבָּה בְּסִימָן תכ"ב (סק"ו) וְחַיֵּי אָדָם (ח"א כלל כח ס"ח)]: **(י) לֹא יָצָא.** וְהוּא הַדִּין (ג) בְּיוֹם טוֹב וַאֲפִלּוּ בְּיוֹם טוֹב שֵׁנִי: **(יא) רַק וְנַעֲשֶׂה וכו'.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁאָמַר בְּאַחַת מִן הַבְּרָכוֹת יְהִי רָצוֹן שֶׁנַּעֲשֶׂה לְפָנֶיךָ וכו', וְכָל שֶׁכֵּן אִם אָמַר הַנֻּסָּח שֶׁל הַמּוֹסָף כְּהֲלָכָה רַק שֶׁחִסֵּר הַפְּסוּקִים שֶׁל הַקָּרְבָּנוֹת דְּיָצָא [אַחֲרוֹנִים]: **ה (יב) לֹא עָקַר רַגְלָיו.** עַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן קי"ז סָעִיף ה' וּבְמִשְׁנָה בְּרוּרָה שָׁם (סק"ח יח): **(יג) לְשֶׁל שַׁבָּת.** וַאֲפִלּוּ נִזְכַּר קֹדֶם מוֹדִים (ז) לֹא יִכְלֹל אוֹתָהּ

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

(ד) וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּבְמוֹסֵף וכו'. דְּסִבְירָא לְהוּ דְּבְמוֹסֵף לֹא שַׁיָּךְ כְּלָל תְּפִלַּת שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה בְּרָכוֹת דְּאַף בְּחל אֵין אוֹמְרִים רַק שָׁבַע בְּרָכוֹת וּלְכָךְ פּוֹסֵק אֲפִלּוּ בְּאֶמְצַע בְּרָכָה. וְטַעַם הַדָּעָה קַמַּיְתָא דְּבְדִיעֲבַד גַּם בְּמוּסָף אִם הִתְפַּלֵּל שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה בָּרְכוֹת וְרַק הוֹסִיף בָּהּ וְנַעֲשֶׂה לְפָנֶיךָ חוֹבוֹתֵינוּ בְּתָמִידֵי יוֹם וּבְקָרְבַּן מוּסָף יָצָא וְכַדְאִיתָא בְּסָעִיף ד', לְכָךְ גַּם לָהּ שַׁיָּךְ בְּדִיעֲבַד הַבְּרָכָה שֶׁל חל: **(ה) פּוֹסֵק אֲפִלּוּ וכו'.** וְכֵן פָּסְקוּ (ג) הָאַחֲרוֹנִים מְשׁוּם סָפֵק בְּרָכָה לְבַטָּלָה: **ג (ו) כְּשֶׁאָמַר תִּבַּת אַתָּה.** עַיֵּן בְּבֵית יוֹסֵף (ד"ה וכתוב בתרומת) דְּסִבְירָא לֵיהּ דַּאֲפִלּוּ בַּעַרְבִית וּמִנְחָה שֶׁיָּכוֹל לְסַיֵּם בְּאַתָּה קִדַּשְׁתָּ וְאַתָּה אֶחָד מִכָּל מָקוֹם כֵּיוָן שֶׁכַּוָּנָתוֹ הָיְתָה לִתְפִלַּת חל מִקְרֵי הִתְחִיל בְּשֶׁל חל וְגוֹמֵר בָּרְכַת אַתָּה חוֹנֵן. [א]וְהַמְּגֵן אַבְרָהָם (סק"ג) חוֹלֵק עָלָיו וּסְבִירָא לֵיהּ דְּדַוְקָא בִּתְפִלַּת שַׁחֲרִית שֶׁאֵינוֹ מַתְחִיל בְּתִבַּת אַתָּה וּמִינְכַּר בְּדִבּוּרוֹ שֶׁהוּא לְשֵׁם חל אֲבָל בְּעַרְבִית וּמִנְחָה כֵּיוָן דְּלֹא מִינְכַּר בְּדִבּוּרוֹ לֹא מִקְרֵי עַל יְדֵי זֶה הִתְחִיל בְּשֶׁל חל וְיֹאמַר אַתָּה קִדַּשְׁתָּ וְאַתָּה אֶחָד, וְכֵן דַּעַת הַפְּרִי מְגַדִּים (א"א סק"ג) וְהַדָּרֶךְ הַחַיִּים (דיני תפלת שחרית של שבת ס"ה, ודיני תפלת ערבית של שבת ס"ג): **(ז) וְשָׁלֹא בְּכַוָּנָה.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁנִּכְשַׁל בִּלְשׁוֹנוֹ מֵחֲמַת הֶרְגֵּלוֹ דְּחל אֲבָל לֹא נִתְכַּוֵּן לְשֵׁם תְּפִלַּת חל לְכָךְ לֹא חָשְׁבִינַן לֵיהּ כְּהִתְחִיל תְּפִלַּת חל. וְדַוְקָא אִם הִתְחִיל רַק תֵּבַת אַתָּה, אֲבָל אִם אָמַר אַתָּה חוֹנֵן שֶׁמּוֹכֵחַ שֶׁהוּא לְשֵׁם חל אַף עַל גַּב שֶׁהָיָה רַק מַחֲמַת שֶׁנִּכְשַׁל בִּלְשׁוֹנוֹ גּוֹמֵר כָּל אוֹתָהּ הַבְּרָכָה, וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה ושלא): **(ח) דְּחָשְׁבִינַן לֵיהּ וכו'.** לְפִי דִּבְתֵבַת אַתָּה אֵינוֹ מִינְכַּר שֶׁהוּא לְשֵׁם אַתָּה חוֹנֵן דַּהֲרֵי יָכוֹל לוֹמַר אַתָּה קִדַּשְׁתָּ וְאַתָּה אֶחָד, וְזֶהוּ כַּוָּנַת הָרַמ"א שֶׁפִּים דַּהֲרֵי יָכוֹל לוֹמַר וכו', וְעַל כֵּן דִּינוֹ כְּמוֹ שֶׁאִם הָיָה מַתְחִיל עַתָּה בִּזְמַן תְּפִלַּת שַׁחֲרִית אַתָּה קִדַּשְׁתָּ אוֹ אַתָּה אֶחָד וְנִזְכַּר בְּאֶמְצַע הַבְּרָכָה דְּפוֹסֵק וּמַתְחִיל תֹּכַף יִשְׁמַח מֹשֶׁה, וְהָכִי נָמֵי כְּשֶׁאוֹמַר אַתָּה הָרֵי כְּאוֹמֵר אַתָּה קִדַּשְׁתָּ וּפוֹסֵק וּמַתְחִיל יִשְׁמַח מֹשֶׁה, וְלֹא הָרֵי כְּאוֹמֵר אַתָּה חוֹנֵן לְגָמֵר הַבְּרָכָה: **ד (ט) שֶׁל חל בְּשַׁבָּת.** וְאִם סָפַק לוֹ אִם הִתְפַּלֵּל שֶׁל חל אוֹ שֶׁל שַׁבָּת [ב]גַּם כֵּן צָרִיךְ לַחֲזֹר, דְּמִסְתָּמָא הִתְפַּלֵּל שֶׁל חל כְּמוֹ שֶׁהוּא רָגִיל [אֲלִיָּה רַבָּה בְּסִימָן תכ"ב (סק"ו) וְחַיֵּי אָדָם (ח"א כלל כח ס"ח)]: **(י) לֹא יָצָא.** וְהוּא הַדִּין (ג) בְּיוֹם טוֹב וַאֲפִלּוּ בְּיוֹם טוֹב שֵׁנִי: **(יא) רַק וְנַעֲשֶׂה וכו'.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁאָמַר בְּאַחַת מִן הַבְּרָכוֹת יְהִי רָצוֹן שֶׁנַּעֲשֶׂה לְפָנֶיךָ וכו', וְכָל שֶׁכֵּן אִם אָמַר הַנֻּסָּח שֶׁל הַמּוֹסָף כְּהֲלָכָה רַק שֶׁחִסֵּר הַפְּסוּקִים שֶׁל הַקָּרְבָּנוֹת דְּיָצָא [אַחֲרוֹנִים]: **ה (יב) לֹא עָקַר רַגְלָיו.** עַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן קי"ז סָעִיף ה' וּבְמִשְׁנָה בְּרוּרָה שָׁם (סק"ח יח): **(יג) לְשֶׁל שַׁבָּת.** וַאֲפִלּוּ נִזְכַּר קֹדֶם מוֹדִים (ז) לֹא יִכְלֹל אוֹתָהּ

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(ג) הַבַּ"ח (ס"ג) וְאַלִּיָּה רַבָּה (סק"ג) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **ד (ג)** מְגֵן אַבְרָהָם (סק"ד): **ה (ד)** מוּכָח מַחַיֵּי אָדָם (ח"א כלל כח ס"ח):

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] ובשו"ע הרב (ס"ד) פסק כהמג"א. **ב]** ובשו"ע הרב (ס"ט) כתב: אבל אם הוא מסופק אם התפלל י"ח של חול או אם התפלל ז' של שבת, יש להסתפק אם צריך לחזור ולהתפלל.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah